І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 24. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 5-го ЛЮТОГО 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 5, 1959 No. 24. VOL. LXVI.

ПРЕЗИДЕНТ ПЛЯНУЄ ШИРОКУ КАМПАНІЮ ЗА ВТРИМАННЯ ЗБАЛЯНСОВАНОГО БЮДЖЕТУ

Вашинґтон. — Згідно з дорученням Президента, уряд плянує започаткувати серед громадянства широку кампанію за втримання бюджету у запропонованій висоті і проти намагань деяких конґресових кіл збільшити бюджетові видатки. В урядових колах передбачають, що Президент звернеться безпосередньо до широких верств громадянства, включно з домашніми господинями, із закликом приєднатися до його кампанії і підтримати господарську програму уряду встановлену в цьогорічному "збалянсованому бюджеті. Крім того, мали б відбутися обласні і місцеві переслухання, під час яких зізнавали б у справі бюджету не тільки видатні економісти, але й теж громадські і професійні провідники, представники індустрії, торгівлі і світу праці. Справу започаткування такої кампанії обговорював през. Айзенгавер на нараді з представниками республіканської меншости в Конґресі, що відбулася у вівторок дня 3-го лютого ц. р., в Білому Домі і яка тривала майже три години. Предметом обговорення була справа бюджету, зокрема пропозиції деяких демократів збільшити бюджетові видатки в 1959/60 фіскальному році на три більйони долярів. Уряд рішуче противиться проти такого збільшення і якщо б демократи намагалися ці свої вимоги обстоювати, то Президент звернеться до громадянства, щоб воно висловилося в цій справі, тим більше, що фонди на збільшення федеральних видатків мусіли б бути покривані із кишень податкових платників, значить, самого ж таки громадянства. През. Айзенгавер рішений за всяку ціну вдержати новий бюджет на запропонованій висоті і для здійснення своєї програми в цій ділянці він створив навіть спеціяльну комісію стабільности цін й економічного розвитку, що її очолює віце-президент Ричард М. Ніксон. Крім справ бюджету на нараді Президента з представниками республіканської партії обговорювано ще справу поміркованого законопроєкту про охорону громадянських прав і справу запобігання повеням.

ПІСЛЯ МОЛИТВИ ЗА УКРАЇНУ В СЕНАТІ ЗДА

Як уже інформовано, 41-ші роковини проголошення державної незалежности України та 40-ві роковини проголошення її соборности відзначено в обидвох палатах Конґресу ЗДА молитвами за Україну, проведеними українськими священиками та відповідними заявами багатьох законодавців. Молитву в Сенаті провів впр. о. монсіньйор Микола Бабак з української католицької колеґії в Стемфорді. На світлині, знятій після тієї молитви 23-го січня, стоять (від ліва): голова УКК проф. Л. Добрянський, капелян Сенату ЗДА всч. о. Фредерик Б. Гарріс, сенатори Джекоб К. Джевітс з Ню Йорку і Томас Дж. Додд з Коннектикат, впр. о. моньсіньйор М. Бабак, віцепрезидент Ричард М. Ніксон, що є рівночасно головою Сенату, сенатор Френк Дж. Лавші з Огайо, сен. Кеннет Б. Кітінґ з Ню Йорку та сен. Гаррисон Вільямс з Н. Дж.

Державний секретар Доллес відлетів до Европи

Вашинґтон. — Державний секретар Дж. Ф. Доллес відлетів у вівторок 3-го лютого ц. м. до Европи, щоб перевести розмови в Лондоні, Парижі і Бонні з керівними державними мужами Англії, Франції і Західньої Німеччини над справою дальшої політики супроти Совєтів на тлі гострого спору довкола проблеми Німеччини й Берліну. Безпосередньо перед своїм відлетом державний секретар довго конферував з президентом Айзенгавером. У своїй заяві на летовищі Доллес звернув увагу на „надзвичайно скомпліковану ситуацію, яка розвивається у зв'язку з совєтськими погрозами, особливо щодо Берліну". Доллес потвердив, що він обмірковуватиме з названими трьома західньо-европейськими державами можливості нової конференції чотирьох великодержав з Совєтами включно, при чому знову підкреслив, що ті держави „несуть відповідальність за розв'язання німецької проблеми". Президент і він, Доллес (заявив він) певні, що довірочні розмови Доллеса в столицях Західньої Европи скріплять єдність західніх альянтів та „ще раз задемонструють наше рішення не піддаватися погрозам". Перші наради Доллеса були призначені в Лондоні на середу 4 лютого ц. р., якраз в 14-ті роковини початку злощасної конференції в Ялті, яка створила фікцію „співіснування" західнього світу з Совєтами та вможливила Совєтам зламати той договір і довести до нинішнього стану міжнародного напруження.

МОСКВА ЗНОВУ ПОГРОЖУЄ АТОМОВИМИ РАКЕТАМИ

Москва. — На засіданні конґресу компартії СССР у Москві в минулий вівторок ц. р., совєтський міністер оборони (військових справ) маршал Родіон Маліновський заявив чванькувато, що Совєти мають далекосяжні ракети, що їх можна вистрелювати з водневими стрільнами та поцілювати „докладно в кожне бажане місце". Маліновський застерігся, що Совєти не думають нікого атакувати, але розбудовують свої збройні сили для відплатних цілей проти аґресора, „без уваги на те звідкіля він прийшов би". Америка — казав совєтський маршал — нахваляється, що її морська фльота може перевести висад на всіх берегах Совєтського Союзу. Американці — продовжував він — зробили б краще ,як би усвідомили собі слабість власних берегів. Щодо можливостей відплати збоку Заходу, Маліновський заявив: „ваші руки, панове, занадто короткі". Маліновський потвердив твердження Хрущова щодо масової продукції далекосяжних керованих ракет у Совєтах. Він заявив, що „наша армія вивінована цілою серією міжконтинентальних, континентальних і інших ракет далекого, середнього і короткого засягу". Поруч із цими заявами, Маліновський повторював привичні комуністичні фрази про спільність цілей з африкансько - азійськими народами в боротьбі проти „імперіялістів" та, як більшість промовців на тому комуністичному збіговищі, таврував „антипартійну групу". Зокрестичному збіговищі, таврував свого попередника на становищі міністра оборони, маршала Жукова, який хотів відтягнути армію з-під партійної контролі й дисципліни. Маліновський похваляв рішення Центрального Комітету компартії з жовтня 1957 року, яке :„в добрий час осудило того чоловіка, що пробував стати новим Наполеоном". Заяву Маліновського щодо совєтських ракет із ядровими стрільнами доповнив академік Іґор Курчатов. Він запевнив, що останні совєтські атомові досліди ,переведені осінню м. р., дозволили Совєтам випродукувати „ще сильнішу і дешевшу ядрову зброю". Врештою, казав він, ці спроби продовжуються в лябораторіях у Москві, Ленінграді, в Україні, у Грузії і на Сибірі. Одначково голова шефів об'єднаного штабу збройних сил ЗДА ген. Натан Твайнінґ, як секретар оборони Ніл МекЕлрой заявили, що не вірять в здібність совєтських трансконтинентальних ракет поцілювати докладно в намічене місце. Все залежить — заявив МекЕлрой — від того, що большевики розуміють під докладністю. Він рішуче заперечує ,щоб можна поцілити намічену ціль на віддаль 5.500 миль.

Літак із 72 особами впав у Ню Йорку у Східню ріку

Ню Йорк. — Літак Американської Летунської Лінії не міг знайти летовища внаслідок дощу і мряки і 20 мінут після півночі в дні 4-го лютого впав у Східню ріку в Ню Йорку, пів милі від летовища Ля Ґардія, везучи 72 особи, 67 пасажирів і 5 членів залоги. Рятункова акція була утруднена, бо нічого не було видно під час дощу і мряки, хоч прибережна сторожа і поліція подбали про те, щоб Східня ріка була освічена з землі і з поліційних гелікоптерів. Люди над берегом чули крики на ріці, але нічого не бачили. Буксирний човен повідомив негайно про цю катастрофу, і численні човни рятували живих та виловлювали трупів. Літак „Локгід" віддано до вжитку 11 днів тому, він коштував 2 мільйони долярів. Летів без [illegible] з Шикаґо до Ню Йорку і мав відбути цю віддаль впродовж трьох годин. До сьомої години вранці 4-го лютого витягнули з води 9 осіб, але одна з них померла, а інші лежать у шпиталі у важкому стані. Катастрофа сталася в тому самому місці, де майже рік тому, 1-го лютого 1957 р., розбився був літак Лінії Нортіст. Тоді згинуло 20 осіб, 28 осіб були важко поранені, а 50 легко.

Українська громада Аллентавну соборно відсвяткувала Січневі Роковини

Аллентавн, Па. — Минулої неділі, 1-го лютого, місцева українська громада відмітила великі роковини української державности й соборности. — Того дня в обох українських церквах відправлено торжественні Служби Божі в наміренні українського народу, а ввечорі в залі німецького співочого товариства відбулася святочна академія, замітна тим, що участь в ній взяла вся місцева громада без різниці на політичні чи віровизнаневі поділи. Свято розпочалося відспіванням американського гимну. Академію відкрив голова Відділу УККА в Аллентавн, відомий місцевий діяч п. Іван Зазворський, після чого місцевий греко-католицький парох о. Тома Варилик провів окремо на це свято уложену молитву, яка відповідно гармонізувала з релігійними композиціями; відспіваними славним поза межі Аллентавну й околиці, чоловічим „Лігай Веллі Хором". Після цього місцевий православний парох о. Дмитро Савка виголосив промову, після якої слідували деклямації й дальші продукції названого хору, відповідно дібрані до змісту й поваги свята. Головну святочну промову виголосив делеґований централею УККА д-р Ярослав Падох з Ню Йорку. Відспіванням „Ще не вмерла" закінчено це соборне свято незалежности і соборности в Аллентавнській громаді.

Совєти зупинили американську валку на межі Берліну

Берлін. — Ще в понеділок пополудні совєтські вояки зупинили на контрольному пункті при виїзді з західнього Берліну чотири американські вантажні авта, зажадавши сконтролювання їхнього змісту. 5 американських вояків, що їхали з цією валкою, рішуче цьому спротивилися, як протизаконному актові. Совєти, за умовою і дотеперішньою практикою, мають право перевірити лише документи, що їх представляє конвойний командант на контрольному пункті. Совєтські вояки не дозволили конвоєві продовжувати подорож до західньої Німеччини, куди треба переїхати через східньо-німецьку територію. Американське військове командування з Західньому Берліні заклало вже три протести. Американським воякам в отих вантажних автах доставлено теплі накривала і харчі і вони перевели ніч в своїх автах на контрольному пункті в Гельмштадті. Совєтський полковник Сафранов заявив, що Совєти не перечать права американського ґарнізону з Західньому Берліні комунікуватися з Західньою Німеччиною, але мовляв, контроля їхніх валок є справою суто-технічного характеру, бо „хтось міг скритися в тих автах при виїзді з Берліну". Совєти, мовляв, не боронять вантажній валці вернутися до Берліну, але не дозволяють їй їхати далі без попередньої контролі. Західні чинники окреслюють цей інцидент, як нову подію з історії холодної війни. Совєти хочуть якраз тепер продемонструвати, що вони, чи німецькі комуністи, всилі в кожній хвилині перервати комунікацію між Західнім Берліном і Західньою Німеччиною суходільним шляхом.

Арабські комуністи запевняють в Москві про свою солідарність — з націоналістами

Москва. — На 21-му конґресі компартії СССР в Москві виступили з промовами деклятативного характеру також комуністи з країн Середнього Сходу. Підлещуючи Хрущову та заявляючи свою активну участь в міжнародному комуністичному русі, вони водночас підтримували твердження Хрущова, що вони, комуністи в новопосталих чи відроджених державах на Середньому Сході, зокрема в арабських державах, підтримують місцевих націоналістів у спільній боротьбі проти „імперіялістів". Першим з-поміж арабських комуністів промовляв Халід Бахдаш, лідер комуністів в Сирії, який втечею до Москви врятувався перед арештуванням його в ході антикомуністичної акції, що її переводить президент З'єдиненої Арабської Республіки Гамаль Абдель Нассер. Халід Бахдаш заявив, що населення Сирії знає комуністів від 30-х років і не повірить оскарженням Нассера, що комуністи є проти національної єдности. Від комуністичної партії в Іраку промовляв Салям Аділь який заявив, що „кожна акція проти комуністичного руху є тим самим акцією проти арабських країв і арабської солідарности". Альжирський комуніст Лярбі Бухарі запевнив, що альжирські комуністи борються разом з тамошніми націоналістами проти французького колоніялізму, а ту заяву підтримав комуніст з Марокко, Алі Ята.

Бюро погоди і американський бабак передбачують ще 6 тижнів зими

Вашинґтон. — Федеральне бюро погоди передбачає, що місяць лютий в більшості стейтів ЗДА буде мати холоднішу від нормальної пересічної погоди. Нормальна пересічна погода в лютому буває така: в Ню Йорку 32,6 ступеня; Шикаґо — 27.4; Денвер (Колорадо) — 32 і Сан Франсіско — 50,8. В стейтах Монтана, обидві Дакоти, Міннесота, Висконсин, Небраска та Айова буде температура значно холодніша від нормальної, а в надбережних східніх стейтах і на самому західньому узбережжі буде значно тепліше від нормальної температури. Найменше опадів буде в тих стейтах, в яких будуть атмосфер. опади нормальні або нижче нормальних. Згідно з повір'ям в дні 2-го лютого американський бабак вилазить із своєї нори і якщо побачить свою тінь то лізе в землю ще на шість тижнів. Цього року 2-го лютого майже цілий день в Ню Йорку світили сонце, і тому бабак напевно бачив свою тінь, що мало б віщувати холодний лютий.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНС НЮ ЙОРКУ УТОЧНИВ ВЕЛИКУ ПРОГРАМУ ПРАЦІ

Ню Йорк. — Минулого вівтірка, 3-го лютого, тут у приміщеннях УНДому відбулись чергові наради Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Великого Ню Йорку, на яких обмірковано та уточнено велику програму праці цієї організації на найближчі місяці. На нарадах, якими проводив голова Комітету і гол. заст. предсідника УНС п. Йосиф Лисогір, а секретарював п. Никифорук та в яких взяло участь 30 делеґатів місцевих Відділів У. Нар. Союзу. обмірковано і уточнено зокрема підготову до репрезентативної ювілейної імпрези, що відбудеться 30-го травня ц. р. в Карнеґі Голл для відзначення 65-річчя УНСоюзу, недалекий зимовий баль „Союзівки", що його влаштовує цей Комітет в суботу, 14го лютого в місцевому Народньому Домі, ювілейний бенкет 194-го Відділу УНСоюзу, що відбудеться також в Народньому Домі вже цієї неділі ,8-го лютого, з виступами членів Екзекутиви УНС та члена того Відділу ,відомого переможця в знанні американської історії д-ра Олександра Саса-Яворського ,що приїжджає на цю імпрезу разом зі своїм приятелем, заступником губернатора Луїзіяни п. Ледером Е. Фрейзером, та ін. Найбільше уваги на цих нарадах віддано, очевидно, справам ювілейної організаційної кампанії УНСоюзу, яка тільки-що почалася та вже починає давати добрі результати. Справу цієї кампанії реферували гол. предс. Д .Галичин і гол. секретар д-р Я .Падох та організатор мґр. І. Скочиляс, що впродовж найближчих місяців працюватиме організаційно на терені Ню Йорку.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Ґадник Теодор Олесницький з Ньюарку,** відомий громадський діяч і успішний організатор УНСоюзу перебув минулого тижня важку операцію в місцевому шпиталі, але вже повернувся додому й під цю пору поволі вертається до здоров'я.

● **Про становище України на Брюссельській Світовій Виставці 1958 р.** говоритиме д-р Любомир Ортинський на зібранні Асоціяції Українсько-американських Професіоністів що відбудеться в п'ятницю, дня 6 лютого ц. р., о год. 8-ій веч., в залі Українського Інституту Америки при 2 Іст 79-ій вулиці. Названу проблему студіював д-р Ортинський на місці в Брюсселі під час тривання виставки.

● **Шарльотта Ордассі - Баранська,** відома українська співачка, дружина співака Володимира Баранського, виступає в четвер, 5лютого ц. р., в нюйоркській Метрополітальній Опері у виставі „Макбета". Початок о год. 8-ій вечора.

● **Филаделфійський „Тризуб"** здобув перемогу над жидівською футбольною командою „Гакоаг" у змаганнях за першенство Професійної Футбольної Ліґи ЗДА, що відбулися в неділю, дня 1 лютого ц. р., у Филаделфії. Змагання закінчилися вислідом 2:0 (0:0) в користь „Тризуба". Ворота для „Тризуба" добули Чижович III і Захар. В неділю, дня 8 лютого ц. р. „Тризуб" гратиме у Филаделфії з балтіморськими „Помпеями" в міжстейтових елімінаціях за професійну чашу ЗДА.

ЗДА й комуністична Чехословаччина узгіднюють взаємні грошові претенсії

Прага. — Американський амбасадор в Чехо-Словаччині Джан Аллісон і комуно-чеський уряд від довшого часу переговорюють про полагодження взаємних грошових претенсій, після чого можна б приступити до переговорів про торговельний договір. Після комуністичного перевороту в ЧСР знаціоналізовано там масток американських компаній і окремих громадян на збірну вартість 35 мільйонів долярів, однак дійсної вартости не можна було устійнити. З другого боку Чехословаччина закупила була в ЗДА в 1951 р. сталеварню за 16 мільйонів долярів. Після вибуху Корейської війни стримано перевезення сталеварні до ЧСР та згодом продано Арґентині за 9 мільйонів долярів, маючи на увазі задоволення цими грішми бодай частини претенсій американських громадян, пошкодованих конфіскацією мастків в ЧСР. Саме про ці справи, а не політичні, йдуть переговори. У 1953 р. американсько-чеські торговельні взаємини дали оборот на 2 мільйони долярів, але в минулому році цей оборот зріс до 9 мільйонів долярів. Чесько-словацький комуністичний уряд хотів би підвищити його до 35 мільйонів дол.

Помер мільйонер Вінсент Астор у віці 67 років

Ню Йорк — 3-го лютого у своєму власному домі на удар серця помер відомий мільйонер Вінсент Астор, голова цієї родини багатіїв у ЗДА. Вінсент Астор помер у віці 67 років. Він є праправнуком того Джана Джекоба Астора, німецького емігранта, який збагатився на торгівлі футрами з індіянами. Вінсент Астор був виховуваний дуже гостро в скромності, але у віці 21-го року дістав 70 мільйонів долярів у спадку, бо тоді в 1912 році згинув його батько полковник Джан Джекоб Астор у катастрофі корабля „Тітаніка", який загинув від льодових гір на Антлантику. Існує ще й англійська лінія родини Астор. Вінсент Астор був бездітний, залишив третю жінку, бо з двома першими був розведений. Майно його оцінюють на понад 100 мільйонів долярів.

Із врочистостей відзначувань Роковин 22-го січня в Америці

Упродовж останніх трьох тижнів майже не було дня, в яких „Свобода" не подавала б вісток про відзначування в цій країні роковин проголошення державної незалежности і соборности України 22-го січня. Зокрема багатомовні були імпрези підписування з цього приводу проклямацій Днів Української Незалежности губернаторами багатьох стейтів і посадниками численних міст, в яких є українські громади. Десятки фотографій з цих імпрез надіслано до „Свободи", що їх, в міру місця і можливостей, будеться поміщувати. На двох фотознімках в горі задокументовано врочистість підпису проклямацій Українського Дня посадниками міст Дітройту в Мішиґені, та Балтимору в Меріленді.

На першій (зліва) фотосвітлині — врочистість підписання проклямації посадником міста Дітройту п. Луїсом Міріяні (сидить). — Крім нього на світлині (від ліва): — п-ні Т. Федик, п. Ф. Ґузіль, п-ні Е. Запорожець, голова метрополітального Відділу УКК д-р Денис Квітковський, п. І. Білоус, п-ні Т. Довгань, п-на К. Годів, п. О. Кудрик, адв. С. Г. Луцький (секретар Відділу УКК) та п. В. Шкудор. Усі названі репрезентували відповідні місцеві організації.

На другій світлині видно, як посадник Балтімору, п. Тома Д'Александро, вручає голові балтіморського Відділу УКК інж. Остапові Стельмахові підписану ним проклямацію. Разом з ними на фото (від ліва): мґр. А. Булавка, п-ні Іванна Баб'як, п-на Оксана Пісецька, д-р Я. Шав'як, проф. Петро Войтович, п-на Олена Лучишин.

В АМЕРИЦІ

● **През. Айзенгавер** вручив провідникові демократичної Б. Джансонові річну нагороду Товариства для Поборювання Серцевих Недуг, започаткувавши тим ведену в місяці лютому збірку на цілі цього товариства. Сенатор Джансон і Президент хворіли в 1955 році на серце і доцінюють важливість завдань Товариства для Поборювання Серцевих Недуг.

● **Статистичне бюро в Оттаві** повідомляє, що в 1958 році в Канаді народилося 472,000 дітей — на 0,6 відсотка більше як у 1957 році (469,000). В 1958 році померло в Канаді 133.000 осіб, на 2,2 відсотка менше як у 1957 році (136,000).

● **Канадійський уряд** погодився дати Польщі кредит для закупу в Канаді 9,250,000 бушлів пшениці і ячменю. Польська делеґація має прибути до Канади найближчого тижня.

● **2-го лютого** найнижча температура в ЗДА була в Лови Року, Висконсін, де термометр показував 36 ступенів нижче від зера. Найвища температура того дня була у Вест Пам Біч, Флорида — 84 ступні.

У СВІТІ

● **У Японії** підхмелений 33-річний робітник Таканор Матсушіма підійшов у ресторан-вагоні до совєтського амбасадора Ніколая Федоренка, і зажадав, щоб той випив з ним чарку, зустрівшись з відмовою, вчинив авантуру. Японський уряд перепросив совєтського посла, а Матсушіма пояснював свою поведінку тим, що, мовляв, думав, що має діло з американцем.

● **Із Західньої Німеччини** перекинулись до Східн. Німеччини два поважні німецькі вчені: д-р Вольфґан Піллевіцер, який прийняв становище голови Інституту картографії в Дрездені (такого інституту в Зах. Німеччині немає) і д-р Карль фон Кравс, який прийняв становище головного лікаря в Дрезденській клініці, після того, як попав у конфлікт в західньо-німецькій лікарській організації. Німецькі комуністи використали ту рідку „втечу" на Схід у своїй пропаґанді.

● **Мохаммед Гассейн Гейкал,** редактор щоденника „Ель Ахрам" в Каїро, особистий приятель президента Ґамаля Абдель Нассера і, звичайно, речник його поглядів, вмістив велику статтю проти виступу Хрущова на 21-му з'їзді компартії, в якому совєтський диктатор обурювався з приводу переслідувань арабських комуністів на Середньому Сході. Він писав, що араби „люблять і шанують" Совєтський Союз, але не люблять комуністів.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association; Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СВЯТОЧНІ ЗАЯВИ І ТВЕРДА ДІЙСНІСТЬ

Молитви за Україну в Конгресі ЗДА з нагоди роковин 22-го січня, заяви законодавців та численні інші виступи й святкування з того приводу, включно із спільною резолюцією Конгресу в справі проголошування Президентом країни кожного 22-го січня Днем Української Незалежности, — все це не тільки приємне нашому серцю, але і збуджує в нас оправдані надії, що вже недалекий той час коли Америка, при Божій і нашій допомозі, таки пізнає українську Правду, а пізнавши відповідно причиниться до її перемоги.

Все ж таки, за цією святочною фасадою, дійсність у цьому відношенні ще таки дуже тверда. Голосів повної або майже повної ігноранції в українських справах в Америці ще так багато, що в газеті не вистачило б місця на їх реєстр. Та й не тільки про далеку Україну, але й про нас самих, американських громадян українського роду, яким Президент країни дякує за культурний, господарський та суспільний вклад в розбудову й прогрес Америки і яких часом під небеса і цілком щиро хвалять ті, хто нас знає. Що більше, трапляються навіть авторитетні і дуже серйозні трибуни, які нас більше чи менше переочують, а нерідко і цілком забувають чи промовчують.

Щоб не бути голословним, згадаймо тільки деякі з маркантніших прикладів.

З нагоди недавньої універсальної виставки в Брюсселі, видано під фірмою Державного Департаменту багатобарвну мапу З'єдинених Держав із пластичним зображенням етнічних груп в усіх стейтах. Довкола мапи подані в поазбучному порядку назви тих багатьох країн світу, з яких приїжджали емігранти до Америки. Є між цими країнами великі й малі, є, напр., Мускат і Оман, є Монако, але марно шукати там України. Коли ж мова про етнічні групи і Америці, то мапа аж роїться від „рашенс", поляків, мадярів, чехів, німців, еспанців, румунів, балтійців та багатьох інших, відзначених у багатьох стейтах. Але українців названо тільки один-однісінький раз в стейті Пенсилвенія.

Другий подібний приклад: У відомому політичному журналі „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт", що його часто вважають неофіціяльним голосом уряду, і що, в кожному разі, має опінію одної з найкраще поінформованих публікацій, попереднього тижня українців знову знехтувано, і то якраз там, де їх в жадному разі не можна нехтувати: в статистиці етнічних груп у таких містах, як Ню Йорк, Клівленд, Дітройт та інші. Описуючи демонстрації проти Мікояна, згаданий журнал подає табельку ворожих Совєтам поодиноких національних груп в тих містах, і з його статистики виходить, що всюди проти Мікояна демонстрували — „рашіянс", трохи мадяри, німці, а про українців не має й сліду.

Про інший приклад була мова на недільних зборах Наукового Т-ва ім. Шевченка в Ню Йорку. Правда, ми сам багато деяких важливих справ не допильновуємо, але своїй власній байдужності не можемо приписати вини за те, що безліч українських книжок в Конгресовій бібліотеці не каталогується десятки років, або за те, що один з наших професорів - авторів сам послав свою книжку до публічної бібліотеки в Ню Йорку, і від того часу сам в тій бібліотеці марно її розшукує.

До цього можна було б додати величезний реєстр всіляких справжніх курйозів — кажучи скромно — ігнорування українців і їхньої справедливої справи по університетах і школах, в літературі і мистецтві, зокрема в публіцистиці та політиці. Зіставляючи всі ці факти, людина могла б, як то кажуть, опустити руки і, не втрачаючи сили, спускатись на дно. Проте, якщо цій твердій дійсності протиставити те що американські українці вже досягнули, то від поняття що Україна — це музичний інструмент, яке існувало у Вашингтоні — як писав у своїх споминах о. П. Понятишин — 40 років тому, до молитви за Україну в Конгресі ЗДА та до українських прапорів побіч американських на стейтових капітолях і міських ратушах — це таки прогрес, який заохочує лупати далі скалу невігластва, пересудів та мракобісся, що його створюють у відношенні до України свідомі вороги українського визволення та свідомі й несвідомі їхні помічники. Головне — не опускати рук після невдач і не спочивати на лаврах після дійсного чи уявного успіху Ми повинні здавати собі справу, що за фасадою святочних виступів і заяв є тверда, дуже тверда дійсність, яку мусимо і можемо подолати щоденною, наполегливою працею та постійною жертвенністю. Цим ми можемо навіть найтвердіші будні перетворити у велике свято перемоги української Правди, бож відомо, що правда завжди перемагає.

ФАРМЕРСЬКА ПРОГРАМА УРЯДУ АЙЗЕНГАВЕРА

29-го січня ц. р. президент Айзенгавер переслав Конгресові своє звернення в справі фармерської програми, в якому пропонує оздоровити рільництво цієї країни, визволивши його від державної контролі та зліквідувавши тривкий паритет допомоги фармерам ,бо цей паритет не виконує тієї ролі, для якої був призначений 25 років тому. Разом із Президентовим зверненням Конгрес дістав меморандум секретаря рільництва Езри Тефта Бенсона, в якому пропонується подібні закони для оздоровлення сільсько-господарської продукції та звільнення фармерів від урядової контролі .

На початку свого звернення Президент ствердив, що в ЗДА продукують коло 250 різного роду сільсько-господарських продуктів .Згідно з законом, фармери дістають допомогу тільки за 12 родів своїх продуктів ,але саме ця допомога спричинила те, що ЗДА мають величезні надвишки фармерської продукції, які 1-го липня 1959 року становитимуть суму 9,100,000,000 долярів.

Фармери плекають рогату худобу, свині, домашню птицю, овочі, городини та численні інші продукти, за які не дістають жадної допомоги. Продукують вони й такі продукти, за які дістають дуже малу допомогу, і тому, шукаючи для них ринків збуту, позбуваються їх кожного року, не творячи запасів та надвишок.

Цікаве тут те, думає Президент, що найбільші дотепер надвишки утворюються з тих продуктів, за які паритет допомоги найвищий. І так, пшениця, кукурудза і бавовна творять тільки 20% всіх фармерських прибутків, але уряд, щоб підтримати ціни на ці продукти, видає 80% із загальної допомоги фармерам. З цього Президент робить слушний висновок, що закони про підтримку цін на сільсько - господарські продукти і контролю їхньої продукції треба змінити.

„Теперішня контроля сільсько - господарської продукції зовсім нічого не дає", — заявляє Президент, бо, хоч визначається число акрів під окремі рільні культури і хоч встановлюється окремі квоти на продаж, продукція не зменшується, а збільшується. Не зменшує продукції і створення т. зв. „земельного банку", і запас в урядових магазинах збільшується, хоч уряд продав, заміняв або подарував уже на кілька більйонів долярів надвишки харчових продуктів закордон. Айзенгавер стверджує, що запаси пшениці є такі великі, що їх вистачило б на цілий рік для внутрішнього вжитку, на продаж і на дарунки для закордону.

Фармерська програма не досягає своєї цілі, хоч коштуватиме в цьому році урядові 5,400,000,000 долярів, це значить, майже 40% чистого прибутку фармерів у 1958 році, який становив 13,000,000,000 долярів, походили з федеральної допомоги. Без державної допомоги не експортується закордон ані одного бушеля пшениці, ані одного фунта бавовни. Ці федеральні видатки були б оправдані, якби вони сприяли розв'язці фармерської програми і якби вони творили балянс між надвишкою і ринком. На жаль, так не є.

У харчовій надвишці не можна винуватити американських фармерів, які героїчно виконували свої обов'язки під час війни і після неї. Фармерську програму започатковано тоді ,коли на випродукування 100 бушлів пшениці треба було 106 годин праці, а тепер на це вистачає 22 години. Цю програму опрацьовано на те, щоб допомогти фармерам під час депресії і під час війни, але тепер, коли в країні панує добробут, вона не може бути корисною, хоч силою факту її втримується й під час революційних змін у фармерській продукції.

Ось тому Президент і секретар рільництва рекомендують зміни у фармерській програмі:

1) Відкинувши тривкий паритет, заснований на пересічних цінах 1910 - 1914 років, допомогу фермерам має вирішувати секретар рільництва у висоті 75 - 90% пересічних ринкових цін в попередніх трьох роках .

2) Цілком скасувати контролю засівної площі під окремими культурами, з тим, що фармери мають самі вирішувати ,скільки чого сіяти.

3) Всіми засобами змагати до поширення ринку збуту фармерських продуктів і тут і закордоном, рівночасно використовуючи це для скріплення миру в світі. (В останніх чотирьох роках ЗДА вислали заприязненим країнам харчів на 4 більйони дол). Харчову надвишку можна використовувати для помочі недорозвиненим країнам, побороючи в такий спосіб комуністичну пропаганду, яка жирує на людській нужді.

Президент закликає Конгрес ухвалити законопроєкти, запропоновані секретарем рільництва Бенсоном, бо „дальша підтримка цін на сільсько - господарські продукти і дальша контроля фармерської продукції в теперішній формі є нестерпна".

Секретар рільництва у своєму меморандумі запроєктував різні зміни в фармерській програмі, взявши під увагу не тільки згадувані тут справи, але й проблему консервації фармерської землі, і потребу надалі підтримувати наукові досліди в ділянці рільництва, яке тепер безпосередньо залежить від технологічного поступу. „Наша країна щодо дослідів у ділянці рільництва стоїть вище за всі інші. І вона й надалі мусить бути передовою в цій ділянці", — казав секретар рільництва.

Доля нової урядової рільничої програми є в руках Конгресу, який деколи керується не тільки економічними арґументами, але й політичними арґументами своєї партії.

БОРОТЬБА В КРЕМЛІ ТРИВАЄ

Кожне комуністичне збіговище в Совєтському Союзі приносить нові несподіванки й ревеляції, які — глибше беручи — свідчать про те, що Хрущову не повелося ще й досі зліквідувати повністю „антипартійну групу", очолювану Молотовим і Маленковим, і що він примушений переводити вирішну гру з цією групою і з її впливами не „засобами адміністрування", а таки з допомогою морального ліквідування цієї групи на терені самої партії.

Грудневий пленум Центрального Комітету Комуністичної партії Совєтського Союзу був ревеляційний з цього погляду двома справами. Найперше, Хрущов у своїй промові не тільки затаврував „ганебну діяльність" антипартійної групи, але й поширив по суті її засяг, зараховуючи до неї вже офіційно донедавнього свого ж власного ставленика самого прем'єра Совєтського Союзу Ніколая Булґаніна. Другою сенсацією цього пленуму була покаянна заява Булґаніна, не тільки із спробами виправдування, але і в жалюгіднім засуджуванням своїх власних колеґ ,як людей „здібних на всяку погань і мерзоту". Тут же треба підкреслити, що ця заява, якої добився Хрущов невідомими ближче засобами, не задовольнила пленуму ЦК, і Булґанін був примушений ще раз на сесіях цього ж пленуму упокорюватися з таким же даремним наслідком. Деякі з членів ЦК, між ними і українець з походження Владімір Мацкевіч, міністер сільського господарства СССР, назвали твердження Булґаніна, що він тільки в останній хвилині приєднався до „антипартійної групи", просто брехнею і вимагали від нього, щоб говорив він не тільки про себе і Молотова, Маленкова, Каґановіча і Шепілова, але й про „те коріння, що його антипартійна група розпустила.

Вже сама ця вимога Мацкевича ,щоб Булґанін виявив „чесно" все „коріння антипартійної групи", значить не тільки її роботу, але й впливи і дальших її співучасників, опублікована в стенографічному звідомленні з пленуму, свідчить про те, що справа антипартійної групи не закінчена і що в самому Центральному Комітеті існують ще прихильники антипартійної групи, готові виступити не тільки в обороні виявлених і засуджених Хрущовим та його більшістю ЦК членів цієї групи, але й при відповідній нагоді повести акцію проти Хрущова. Про міцне ще „коріння антипартійної групи" в ЦК свідчив би і той факт, що нікого з її членів ні Хрущов, ні його більшість ще не відважилися викинути з рядів партії: всі вони — і Молотов, і Маленков, і Булґанін, і Каґановіч, і Шепілов — займають не тільки ті чи інші, хоч і підрядні, становища в совєтській державнійієрархії, але й залишаються все ще повноправними членами КПСС.

Підтвердженням незліквідованости антипартійної групи в московській комуністичній партії може свідчити й перебіг 21-го з'їзду Комуністичної Партії, що почався в Москві 27-го січня ц. р. В семигодинній промові, виголошеній в перший день з'їзду, Хрущов був змушений не тільки ще раз натавровувати Маленкова, Каґановіча, Молотова, Булґаніна і Шепілова, але й доводити, що рішення липневого пленуму ЦК КПСС про засудження цієї групи „фракційників і розкольників" було ... справедливе. Доказом наявности „коріння" цієї групи може бути і зорганізована Хрущовим сконцентрована атака проти „антипартійної групи", в якій взяли участь такі видатні партійні „дигнітарі", як секретар ленінградської партійної організації Іван Спірідонов ,перший секретар партійної організації Узбецької ССР і член ЦК КПСС Нурідтін Мухідтінов, член президії ЦК КПСС Александер Кириченко, Єкатерина Фурцева, Міхаїл Суслов та інші.

Найбільше сенсаційним на цьому з'їзді був виступ Спірідонова, який 29 січня до дотеперішньої „антипартійної" п'ятки дорахував ще двох „антипартійників" — Міхаїла Первухіна, теперішнього кандидата в члени президії ЦК КПСС, і Максима Сабурова видатного члена самого ЦК КПСС, обидвох присутніх на 21-ому з'їзді, і водночас із цим висловив вимогу покликати всю групу на суд партії, значить, щоб з'їзд узяв справу „антипартійної групи" під свій розгляд. Після цього пішли сконцентровані атаки на цю, уже поширену „антипартійну групу" збоку комуністичного теоретика Міхаїла Суслова, Фурцевої ,яка назвала цю групу „мерзенною" і збоку Мухідтінова ,який до антипартійних „злочинів" додав ще й „шовінізм і сіяння недовір'я до здібности національних меншостей вирішувати свої справи". Чи не найбільше уваги присвятив антипартійній групі ставленик Хрущова Алексій Кириченко, який на липневому пленумі з заступника став членом президії ЦК КПСС. Кириченко поінформував членів з'їзду про перебіг усієї боротьби антипартійної групи проти Хрущова на терені президії ЦК КПСС і ствердив, що антипартійна група почала свою діяльність зараз після смерти Сталіна, що вона очолювала опозицію навіть під час 20-го з'їзду компартії і особливо завзято опонувала потім на пленумах ЦК КПСС.

Поширення антипартійної групи на чергових двох членів кремлівського колективного керівництва, і до того на таких видатних партійних економістів ,як Первухін і Сабуров, є ревеляційним з того погляду, що, як виходить тепер на яву, в грудні 1956 р. антипартійна група Молотова творила більшість у Президії ЦК КПСС (шість членів) і що Хрущов, якого підтримувало тоді всього чотири, а може й три члени президії, врятувався тільки відкликом до пленума Централь. Комітету. Приявність обидвох — і Первухіна і Сабурова — на 21-му з'їзді в характері членів ЦК свідчить про те, що Хрущов, не зважаючи на все своє бажання і навіть на страх перед можливою опозицією з їхнього боку не відважився „зневтралізувати" обидвох перед з'їздом, усуваючи їх так, як усунув Маленкова і колеґ. Про наявність „антипартійного коріння" на з'їзді говорить багато також і заява одного з делеґатів, який висловився проти покликування членів „антипартійної групи" на суд партії, мовляв, вони вже покарані і немає потреби порушувати „питання їх дальшої долі".

Все це доказує, що Хрущов ще не має повної можливости зліквідувати не тільки коріння, але й саму виявлену вже антипартійну групу і її вплив у партії. Але це не виключає також можливости нових ревеляцій і навіть можливости нових покаянних заяв, ще таки на цьогорічному з'їзді — таких, як складав їх Булґанін на грудневому пленумі ЦК КПСС.

О. Р.

О. Василева

АМЕРИКАНСЬКА АСОЦІЯЦІЯ ЖИВИХ МОВ І ПОЛІТИКА

73-ий Річний З'їзд Асоціяції Живих Мов у ювілейний 75-ий рік її існування відбувся 27, 28 та 29 грудня 1958 р в Ню Йорку в готелі Статлер. Коло 4,000 професорів високих шкіл Америки й Канади прибули сюди ,щоб вислухати доповіді та обмінятися думками.

75-та річниця Асоціяції позначилася реальними наслідками — здійснення тих принципів, що були покладені в основу організації. Вага вивчення чужих мов, так само, як і наукова настанова викладів, де наголос ставиться на вивченні літератури та історії цивілізації тих країн, що їх мова вивчається, все це тепер визнане за конче потрібне в національ. інтересах Америки, оформлене відповідними постановами та актами. Нація усвідомлює, що політична, економічна, військова та виховна відповідальність американського народу в усіх частинах світу вимагає і вимагатиме значно більшої уваги до опрацювання програм живих мов, особливо тих, які досі були занедбані. Залежно від теперішньої та майбутньої потреби федерального уряду ,ділових стосунків, промисловости або виховних вимог, буде визначена критична потреба вивчення певних мов, у певній послідовності.

Вагу вивчення чужих мов підкреслив президент Айзенгавер. Цікаві його коментарі, подані в „Таймсі" за 1958 р. з приводу невміння американських амбасадорів порозумітися без перекладачів з населенням країни, куди їх призначають.

Величезної ваги є створення „Програми розвитку мови в національній обороні", схваленої законом №85-864 (акт Освіти 1958 р. щодо національної оборони), з метою „забезпечити кваліфіковану людську силу достатньої якости й кількости та задовольнити потреби національної оборони ЗДА". Пункт 6 акту уповноважує комісіонера освіти контактуватись ,на базі визначення потреби вивчення певних мов, з високими навчальними закладами Америки, щоб створити: 1) Центри, де можна буде викладачам мов підвищувати кваліфікацію а часом і студіювати зв'язані з новими мовами галузі науки, 2) Інститути, де будуть здобувати високу освіту особи, що викладають або збираються викладати живі мови в елементарних або середніх школах, а також майбутні інспектори або викладачі таких інститутів. Для слухачів будуть встановлені стипендії. Комісіонер освіти уповноважений також організувати дослідчу роботу в галузі живих чужих мов.

Вимоги Асоціяції Живих Мов уперше в історії втілюються в життя, маючи тепер за свою базу національну безпеку. Програма розвитку мови в національній обороні ввійде в дію в 1959 р. Викладачі чужих мов, що були занедбаною частиною суспільства в Америці, виходять тепер, разом з викладачами математики, фізики тощо, у перші лави.

Коріння Асоціяції міцне, її робота була завжди зв'язана з Науковим Товариством Америки. Але науковці не можуть існувати самі, вони спирались і спираються на школи. Однак, досліджень не було досить, по деяких школах навчання й досі провадиться так само, як і в попередніх десятиліттях, дітей вчать так само, як їхніх батьків та дідів. У національних інтересах треба викладати літературу й культуру країни, що її мову вивчають, бо лише в такий спосіб можна нав'язати близькі взаємини з нацією. Не треба забувати, що філософія набуває дедалі більшого значення для Америки. Щодо цього цікавою ілюстрацією було засідання романської секції, присвячене французькій літературі 18-го століття, де відбулись, крім низки інших, доповіді на тему: „Чи є французька література 18-го століття? І якщо є, то чому її не викладають?" 18-те століття дало багато цікавих думок. Треба знайомити студентів з високими ідеями гуманізму, біографіями великих людей, історичними моментами, що дають змогу задуматись над етикою. Не можна обмежити вивчення літератури лише красним письменством. Французька література 18-го століття ставить дуже високі вимоги до викладачів, може цим і пояснюється те, що цей період не викладають. Цю прогалину треба якнайскорше виповнити.

Цікавою доповіддю на спільному засіданні викладачів живих мов була доповідь президента Бруклинського Каледжу, проф. Г. Д. Ґайдеон на тему: „Академічний виклик Совєтського Союзу". Доповідач нещодавно повернувся з подорожі по СССР і, крім статистичних відомостей з галузі освіти й досліджень, ділився з слухачами загальними враженнями. Перше, що його вразило, це велика кількість жінок на важкій праці. Враження, що жінок там більше, ніж чоловіків. Жінки брукують вулиці, працюють на будівлях, у металюрґійних заводах, в копальнях. „З цим мій західній погляд на жінку аж ніяк не може примиритись, дійсно, жінка там рівноправна", — додав він з іронією. Але в тяжкому визиску жіночої праці добачує доповідач тонку політику: дітей відбирають від матерів і, починаючи з дитячих садків, вони перебувають під цілковитою контролею держави.

Під час розмов з науковцями в Тбілісі проф. Ґайдеон був вражений силою національного почуття, яке раз-у-раз проривалось у його співбесідників. Так і по інших республіках. Закінчуючи свою доповідь, він додав: „Націоналізм кипить, прихований всередині. І це наймогутніша політична сила у світі".

Вступайте в члени Українського Народного Союзу, бо він дає Вам дешеві та вигідні різні роди забезпечення життя і рівночасно є оборонцем української справи в Америці. Український Народний Союз поважають і американці не тільки завдяки 70 тисячами членства і 20-ти мільйонового майна, але і за його гідну, високопатріотичну поставу в обороні свободи

Український Народний Союз і „Свобода" — це тверджі українців у вільному світі, які мають за собою 65-літню історію провідництва в політичних, соціяльних та культурних змаганнях нашої іміграції в Америці.

Степан Куропась

ПОДОРОЖ ПО ЗАХІДНІЙ АМЕРИЦІ

(2)

Західня частина Монтани — це Скелясті гори. Вакаційні ресорти літом і зимою для снігового спорту тут дуже численні. Вершки гір, порослих шпильковим лісом, сягають 4,000 стіп. В цьому районі височіють т. з. Континентал Дівайд — найвищі шпилі Скелястих гір. Тут формуються і діляться найбільші американські ріки. Одні з них збирають води і пливуть до Мехіканської затоки, інші, як Колумбія, прямують на захід до Тихого океану. Гори Дівайду сягають 5,300 стіп понад поверхнею моря.

Потяг через Глейзірс іде дуже поволі, бо стрімкі схили, закрути й мости не дають розвинути скорости. До того ж залізниця хоче похвалитись перед пасажирами „вікном" що вона пробила до цивілізації. Молодий шпильковий ліс переходить у правдивий бір і нагадує Карпати від Лупкова до Тісни — шлях, добре відомий українським націоналістам 30-років. Попри залізницю, тягнуться домики, повні пам'ятників холодної і гарячої війни з автохтонами-індіянами з часів погоні за золотом та сріблом і будови „фронтір-тавнс".

В Західній Монтані уперше в Америці побачив я будників. Вони не лише патрулюють дорогу і відчиняють рампи, але й господарюють та плекають худобу. Проте, в Монтані вони лише патрулюють дорогу дрезиною, бо тут з гір часто відривається каміння.

Стейт Айдаго на півночі дуже вузький і нічим від Монтани не різниться. Зате стейт Вашингтон — це краса всієї Америки. Багатий не лише на чудові красвиди, ліси, гори, тунелі, ріки озера. Там лагідний клімат, майже нема зими. Стейт славний овочевими садами. „Столиця яблук", місто Веначі лежить якраз всередині стейту. По переїзді 8-милевого тунелю Каскейд, що лежить на висоті 6 тисяч стіп, ми з'їхали в райську долину, де пливе безжурне життя її мешканців. Прекрасні, багаті фарми, тартаки, фабрики паперу з гарними, новими домами, з великими загородами вказують на високий добробут. До цього долучується ще лагідний клімат. Ми переїхали стейт Вашингтон два рази вздовж і переконались, що кращого в Америці місця для спокійного життя не можна знайти. Сістл — пївмільйонове місто і важливий порт, сполучений з океаном морським каналом „Поджет Савнд". Має найкращий університетський „кемпус" на 605 акрів. Якраз в тому часі в Сістл був през. Айзенгавер, що приїхав на т. зв. Кольомбійську конференцію. Там ми довідалися, що „Кольомбо плян" — це кооперативна рада 18 держав, створена в 1950 році на Цейльоні для розбудови південно-східньої Азії, яка має 300 мільйонів мешканців. Бачили там теж державного секретаря Доллеса, що мешкав, де й ми, в готелі Олімпік, де саме відбувалася конференція. Оглянули залю конференції і картограми поодиноких держав Азії, заступлених на конференції.

Зі Сістлу ми поїхали до Британської Колумбії, до міста Венкувер — „сіпіяром". Залізничий колос „сіпіяр" (Кенедієн Песифік Рейлровд) — це держава в державі. Має свої готелі, кораблі, копальні і т. ін. У Венкувері падав тоді зливний дощ. Відвідали ми місцевий Відділ УНСоюзу, його секретаря п. Косючича, предсідника п. Курляка та ще кількох громадян. Венкувер — морський порт, що ніколи не замерзає. Місто має великий парк, в якому повно диких качок і мев.

В Канаді де оком глянути — все „лімітед", сміялися американці, наші супутники. Уважайте, бо тут не все вільно! Та проте, границі між Канадою й Америкою там не видно. В Канаді більше чемности, люди там більше европейці, а радше сказати світові, бо до Европи з Венкуверу далеко.

За 5 годин заїхали кораблем з Венкуверу до столиці Британської Колумбії — Вікторії, що лежить на острові Венкувер. Імпозантні готелі, парлямент, парки і багато „ґіфт"-крамниць для жінок, що люблять купувати різні дрібні речі, біжутерію і жіночу гардеробу. Замешкали в готелі Вікторія. Від початку заложення цього готелю в його кулюарах подають чай з тісточками в 4 год. по полудні. Виглядає це дуже аристократично, дійсно по-европейськи. На чай приходять великі й заслужені люди Канади, але може зайти також кожний. Перший день наші американці кпили собі з того чаю, воліючи „коктейл", але видно сподобався їм цей звичай, бо вже на другий день, коли ми їздили оглядати Вікторію і околицю, поспішали, щоб не спізнитися на чай. І не спізнилися. Пішли на чай, а по чаю на „коктейл".

За 6 годин приїхали ми кораблем з Вікторії назад до Сістлу. Супроводжали нас тисячі чайок-небог, що кружляли і голосили сумну пісню.

Дорогою, кудою ми їхали, під час прогібіції в Америці, сновигали сотні суден, вигляд даючи контрабандистів алькоголю. Контрабандисти були озброєні, мали свої кораблі, і тоді вперше в історії одна й друга сторона своїми стрілами порушували вічний мир, що панує між Канадою і Америкою. Оглянули ще місто Сістл, що лежить в місці дешевого водного транспорту, звідки відходить деревний матеріял на всі сторони світу.

Далі від'їхали до стейту Ореґон і заночували в Портленді. Це модерне місто стоїть на першому місці в експорті дерева і хмелю. Стейт Ореґон провадить добру лісову господарку. Цензус з 1850 року виказував у стейті 77,000 квадратових миль лісів, сто років пізніше стейт мав 373,000 кв. миль, а нині має 417,000 кв. миль. В Ореґоні садять річно 1,800,000 дерев і має він одну третину всього деревного матеріялу Америки. Для порівняння стейт Мишиґен за 35 років лісової господарки не засадив стільки дерев, що Ореґон за один рік. Тут оглядали ми один із рибних розплідників, яких стейт має 15. Лише з пстругів і салмону стейт дістає річно 87 мільйонів долярів. Величезна гірська ріка Коломбія ,що пливе границею стейтів Ореґон і Вашинґтон на просторі 300 миль, дає дешеву електричну енерґію для тартаків. Щоб охоронити рибну індустрію і забезпечити рибам поворот до гирла ріки для розмножування, стейт уклав з федеральним урядом окрему угоду „Банвил Дем". Величезну греблю і електрівню на ріці Коломбія, за 40 миль від Портленду, збудовано актом Конґресу з 30 серпня 1935 р. коштом 83, 500,тисяч долярів. Гребля не дозволяла рибам вертатись у гирло ріки, і федеральний уряд коштом 7,500 тисяч долярів збудував для них спеціяльні сходи, якими вони дістаються попри греблю до ріки і мандрують далі. Щочотири роки риби, які наплодились в ріці вертаються назад до неї. І так щороку кожний річник вертається з ікрою. Щоденні бюлетени дають звіти з такої мандрівки.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Нюарк, Н. Дж.

Успіх Української Студентської Громади

17-го січня 1959 р., в залях готелю Ессекс Гавз відбувся Репрезентативний Баль УСГ Нюарку і околиці, який залишив гарний спогад у всіх присутніх

Студентам місцевої громади приємно було вітати громадянство Нюарку і околиці та товаришів із сусідніх студентських громад Трентону, Филаделфії, Ню Йорку та Гартфорду. До успіху імпрези причинилася вдала програма: виступ студентського квартету (Ірина Стецьків, Ліда Вояківська, Неля Левицька та Богданна Рицар) під мистецьким оформленням проф. Р. Левицького та вибір королеви і принцес балю (Ірина Стецьків, Надія Желехівська і Неля Левицька). Аранжував д-р Володимир Гук, грала оркестра Василя Босого. В. М.

Клівленд, Огайо

Збори кредитівки „Самопоміч".

18-го січня відбулися в домі СУМ-у річні збори кредитової спілки „Самопоміч" при поважній участі (130 з усіх 479) членів. Загальні збори, під проводом голови кооперативи п. Яреми Попеля, розглядали діяльність кредитівки за 1958 рік, що був другим роком її праці. Управа спілки пожвавила працю і збільшила обороти, що головно треба завдячувати придбанню відповідного приміщення. Все ж таки білянсова сума 184,926.37 долярів ще дуже мала до того, щоб можна було пізнати у місцевих українців належне розуміння потреби розбудови своєї такої потрібної фінансової установи.

Вкладені до кредитівки ощадності не вистачали на виплату позичок членам, і щоб могти заспокоїти всіх петентів, спілка мусіла затягати позички в других інституціях. Протягом року уділено 207 позичок на 236,000 дол. і ті короткореченцеві й дешеві кредити, признані найчастіше протягом 24 годин, допомогли членам в їх фінансових труднощах чи у здійсненні плянів купна нерухомостей, підприємств та авт. Заінтересовання в отриманні позички з кредитівки є самозрозуміле, бо на таких догідних умовинах одержати кредит в інших не так легко. Та хоч і власники ощадностей конт одержують у цій своїй молоденькій кредитівці найвищу дивіденду, бо аж 4½%, то дуже багато капіталу наших співмешканців неоправдано лежить в інших банках. Треба ще освідомної акції, що гріш в нашій кредитівці дає більшу користь членові і громаді, бо член одержує вищу дивіденду й повне забезпечення, яких в такій мірі не дають інші, та дістає легшу й скорішу обслугу — а громада користає тим, що гроші йдуть на відкриття нових і розбудову існуючих підприємств, отже на таке важне господарське унезалежнення наших людей, на позички установам і потребуючим, яких вони деінде не дістали б, і врешті, з невеликих надвишок, свої важні організації дістають дотації на ведення праці.

Не маючи змоги пізнати побудову американської фінансової установи, більшість приявних на зборах щойно тепер її пізнали і були розчаровані дуже обмеженою компетенцією загальних зборів. Статути кредитових спілок всі прерогативи віддають п'ятичленній Управі, а права зборів обмежені властиво лиш до вислухання звітів і до виборів трьох родів завідуючих органів. То ж програма і сам перебіг зборів був відмінний від нормальних кооперативних зборів, до яких ми звикли в Рідному Краю. Тут не затверджувано рахункового замкнення, не уділювано абсолюторії і не розділювано виказаної в білянсі на 31-го грудня 1958 надвишки 3,024.-40 дол. Отже самозрозуміло, що вся увага зборів була зосереджена на їх головнім привілеї — доповняльнім виборі по одному членові до всіх органів і з різних кандидатів таємним голосуванням, до Управи перевибрано д-ра Яр. Сушкова, до Кредитової Комісії п. Андр. Запаранюка і до Контр. Комісії п. Вас. Ліщинецького.

Дальший розвій кооперативи підкріпить українське організоване життя в громаді, а він залежить від розуміння своїх обов'язків членами і тисячами тих, що ще ними не стали. Абсолютно не є все одно, кому наші громадяни довіряють свої ощадності. Роля своєї сильної кредитової інституції, яка дійсно служить членам і громаді і є їх власністю, є більша для національної групи ніж це загально думають. В Клівленді засновано цю кредитову спілку пізно, — але і тут зусилля „Самопомочі" увінчалися успіхом і до різних організацій додано ще й цю таку потрібну віддавна.

Степан Кікта

Клівленд, Огайо

Свят - вечір „Рідної Школи".

Корисне діло робить Редакція „Свободи", інформуючи наше суспільство про прояви праці нашої спільноти у різних сторонах нашого поселення. Знаємо одні про одних і порівнюючи на основі рецензій свята, академії, концерти, підтягуємося у своїй праці вгору.

На велику скалю закроєною імпрезою був у нас „Свят-Вечір" „Рідної Школи" 11-го січня. Цю велику працю взяла на себе учителька Р. Ш. п. Олена Дубова, якій наше громадянство завдячує багато приємних імпрез.

„Свят - Вечір" Рідної Школи мав представити нашій молоді одно з найкращих наших свят — свято любови, свято миру, як воно з нашими традиціями і звичаями відбувалося. Ці звичаї, — це скарбниця нашої давньої, прадідівської культури, це найкращі зразки народної поезії і глибокої релігійности.

Присутні на святі молодь, учителі, батьки і гості були одною, великою родиною, яка за святочно застеленими столами придивлялася дії, що відбувалася на сцені-хаті.

Від внесення „дідуха" і молитви, від пригадки усіх звичаїв, зв'язаних зі Свят-Вечером від олядників на „Рідну Школу" аж до прекрасної інтермедії, яку відтворили молоді аматори артисти - учні, усе те жило і діяло на сцені. Велике признання належиться цій п. учительці і її здібним учням; першій, що вишукала, змонтувала матеріял, а другим учням, за їх любов до свого, такого гарного звичаю. Жаль лише, що чи неакустична заля, чи велика скількість приявних не дали можливости всім почути ті перлини наших свят-вечірніх звичаїв.

Уважаємо, що цей Свят-Вечір вповні відповідав задумові, призвичаїв молодь до своїх гарних звичаїв „дав їй ще один зразок нашої культури, якою повинні дорожити. Старших батьків і гостей з'єднав в одну гармонійну родину, яка певно раділа успіхами своїх дітей, а проводові і учителям Рідної Школи дав вдоволення, бо по береги виповнена заля потвердила любов суспільности до ідеї Рідної Школи. З правдивою приємністю дякуємо усім учасникам цього свята за їх жертвенність, — Вспреп. отцю Боднареві (катехитові школи) за молитви і щире слово до молоді, п. магістрові Школьникові за провід у святі і приятелеві Рідної Школи хорові „Дніпро" і його диригентові п. Садовськоу, що не пожаліли часу і труду і своїми колядами звеличала наше свято і оживили його піснею.

Ті рядки про наш Свят-Вечір нехай будуть заохотою другим громадам до показу давніх наших звичаїв.

Іванна С.

Пасейк, Н. Дж.

Роковини 22-го Січня.

22 січня ц. р., як і в останніх двох роках, замаяв знову синьо - жовтий прапор поруч американського прапору на Сити Голл нашого міста. Цього ж дня посадник міста Павло Де Мюро прийняв представників українського громадянства і в присутності трьох комішенерів проголосив урядово проклямацію про установлення „Українського Дня".

З української сторони були присутніми: о. В. Білинський, парох української греко-кат. церкви; о. прот. С. Біляк, парох української автокефальної православної церкви; о. Малещак, Марія і Петро Душкевич, Я. Іванків, О. Ничка, Б. Ничка, Галина Прядка, Т. Рудницький, Марія Стефанів і В. Ядловський.

Голова місцевого Відділу УКК п. О. Ничка подякував в коротких словах посадникові міста за прихильне ставлення до змагань українського народу, і на спомин від місцевої української громади вручив йому дві книжки: „Тигролови" Івана Багряного, англійською мовою і недавно видану книжку В. Душника „Ін Квест оф Фрідом".

Крім цього о. Біляк і о. Білинський висловили посадникові міста окремо подяку від своїх парохій. Н. Н.

Ст. Петерсбург, Фла.

Малі числом — великі духом.

На західнім побережжі Флориди, в Ст. Петерсбургу, живе невеличка група українців. Майже всі ми заїхали сюди, щоб поправити своє здоров'я. Згадане містечко дійсно можна назвати „святим Петерсбургом", бо природа прикрасила околицю гарними тропікальними ростинами, та дуже лагідним кліматом. Тисячі недужих приїздять сюди, виздоровлюють, і поселюються тут, тому місто скоро розростається.

Українців є тут коло десять родин. За поміччю часопису „Свободи", ми тут віднайшлися і зорганізувались в одну маленьку громаду, час від часу сходимося, говоримо про різні справи, а головно мріємо про власну домівку, церкву, Відділ УННСоюзу і т. п. В Різдвяні свята 6-го січня наші господині урядили святочну вечерю. Голова п. Онищук, привитав присутніх, відмовлено молитву, і почався наступ на пиріжки, борщ, голубці і кутю. За смачні потрави треба дати признання таким паням: Гресько, Базан, Петренко, Сурмай, Задорожна і Іваськів.

Деякі принесли з собою часопис „Свободу", де були поміщені коляди на першій стороні. На залі загуділо наше традиційне „Бог Предвічний", а дальше цілий ряд інших коляд. Сопрани, тенори, баси, чудовий хор, декому сльози заблистіли в очах, здавалось, що ми в рідному краю.

Вкінці М. Похмурський сказав про недолю наших рідних, що розкинені по цілому світі, терплять голод, холод, чекаючи на поміч від нас. На воєнних інвалідів зложили: п. Гришко $2.00; по $1.00: п. Онищук, п. Петренко, п. Бемко, п. Задорожний, п. Похмурський, п. Кашуба, п. М. С. і п-ні Н. Н. — Разом $10.00. Вислано до ЗУАДК у Филаделфії.

Мих. Похмурський.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 20-ти мільйонового майна організації!

АННА ПИТАК

(Посмертна згадка)

Як китицю квітів складаю цю скромну згадку на свіжу могилу блаженної пам'яті Анни з Улицьких Питак, яка померла в Асторії, Лонг Айленд, Н. Й. 17-го січня

Анна Питак походила зі села Девятир, пов. Рава Руська, а до Америки прибула вона молодою дівчиною.

Після другої світової війни, коли наші люди, порозкидані по чужині, шукаючи притуловиська звернулися з благанням до американських українців, то Анна Питак була одною з перших, що простягла помічну руку для скитальців. Вона не вагається виставити афідавіти чужим, незнайомим їй людям. —Прийняла їх як рідних до своєї хати, а з браку місця її діти спали в готелі. Для п'ятьох скитальських родин з малими дітьми вона стала добродійкою в великій потребі.

Вона знаходила працю, старалася про мешкання і дбала про школу для дітей скитальців. Її чоловік став немов власником таксівки і все чи вдень чи вночі возив скитальців своїм автом.

Покійна Анна не відмовила ніколи жертви на добродійні цілі. Українські інваліди, Пласт і Церква втратили велику добродійку, яка боліла над долею свого народу, а особливо дітей, і одна з перших жертвувала більшу суму на будову нової школи св. Юра в Ню Йорку.

Не забула та сердечна жінка за біду у рідному краю і посилала незчисленне число пакунків для рідних і для всіх тих, хто до неї з проханням звернувся.

Мало є на світі людей з таким золотим серцем і щедрими руками, як була покійна Анна Питак. Тому всі ті, що їй завдячують нове життя на американськім континенті, і ті, що в рідному краю одягнулися в теплу сорочку на зиму, всі вони будуть зберігати довго в пам'яті ту свою добродійку.

По похороні, в церковній залі Чесного Хреста, зібралися всі ті, що відпровадили її на вічний відпочинок, і при тій нагоді зложили на залишенців в Европі $15.

Маріян Курочка

ПРЕДСТАВНИК МЕТОДИСТІВ НАЗИВАЄ ОБОВ'ЯЗКОВУ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ „ПРИМУСОВОЮ ПРАЦЕЮ"

Вашингтон. — Секретар Методистської Ради Світового Миру Деніел Е. Тейлор зізнавав в Комісії Збройних Сил в Палаті Репрезентантів і заявив, що покликування до обов'язкової військової служби, — це рід примусової праці по знижених цінах" та твердив, що подібна практика „не могла б бути підтримувана в жаднім іншім аспекті організованого життя". Тейлор виступив проти обов'язкової військової служби, а збройні сили мали б бути поповнювані самими тільки добровольцями. Так само представники Релігійного Товариства Приятелів і Церкви Братів виступили проти обов'язкової військової служби, не знаючи, що не буде „Ради Світового Миру" в ЗДА, як ця країна не матиме вояків, щоб її обороняли проти мільйонів комуністичних вояків.

✝

Дня 3-го січня 1959 року
відійшов від нас у вічність,
по тяжкій затяжній хворобі, старший
військовий урядовець Армії Української
Народної Республіки,

Пилип МОНАСТИРСЬКИЙ

Лицар Хреста Симона Петлюри і довголітній член Філії Українського Центрального Комітету в Плоцічно-Сувалки, Польща.

Покійний, ввесь свій вільний час, від праці на прожиток, присвячував праці для громади і провадив хор молоді, без жадної винагороди.

Народився Він в с. Гречани, Проскурівського повіту на Поділлі, 11-го жовтня 1885 р. Залишив дружину Теклю.

ПАНАХИДА

ЗА СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ — відбудеться —
в НЕДІЛЮ, 8-го ЛЮТОГО 1959 р.
в сороковий день смерти
в Українському Катедральному Соборі св. Володимира, при 160 Вест 82 вул. в Ню Йорку, після Божественної Літургії.

Запрошуємо Знайомих, Друзів і Приятелів.

ТОВАРИШІ ПО ЗБРОЇ

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 20-ти мільйонового майна організації!

Первухін „кається" та підлещує Хрущову

Москва. — Михаіл Первухін, один із чолових совєтських економістів, колишній член Президії компартії і голова плянувальної Економічної комісії, а тепер совєтський амбасадор у Східній Німеччині, признав на засіданні конґресу компартії СССР в Москві у минулий вівторок, що він підтримував „антипартійну групу" та каявся в тому. Проте він старався виправдати свою „помилку" запевнюванням, що його підтримка „антипартійної групи" полягала тільки в критикуванні господарських плянів Хрущова та ніяк не зміряла до зміни партійного проводу. Тепер — казав Первухін — він переконався в повній правильності партійного проводу під керівництвом Хрущова та обіцяє не завести довір'я партії. Міхаіла Первухіна і Максима минулому тижні вперше одверто, як членів чи причасних до „антипартійної групи". Член партійної Президії Ніколай Шверник назвав лідером тієї групи кол. совєтсько-Сабурова згадано щойно в го прем'єра Ґеорґія Маленкова. Первухіна і Сабурова викинули в червні 1957 року з Президії партії, але залишили — разом із Булґаніним — в Центральному комітеті партії. Після виступу Первухіна секретар Таджикської компартії Турсукбей Ульджабаєв і віце-прем'єр та голова плянувальної державної комісії Иосиф Кузьмін — напевне з доручення Хрущова — визнали „покаяння" Первухіна невистачальним. Первухін певне рахує на те — казав Кузьмін — що вся активність антипартійної групи не вийде на верх.

МІЧЕЛЛ ПОГОДЖУЄТЬСЯ ПРИЙНЯТИ КАНДИДАТУРУ НА ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА ЗДА

Вашингтон. — Секретар праці Джеймс П. Мічелл промовляв у телевізійній програмі „Лицем до держави" на Колумбія Бродкастінґ Систем і заявив, що він прийняв би номінацію на віце-президента, коли б йому її запропонувала Республіканська партія. Мічелл сказав, що коли б хтось заявив, що він не прийняв би такої почести, то це „було б рівнозначне з неправдою". На думку секретаря праці „кожний, кому запропонували б цю пошану, мусить серйозно над цією пропозицією застановитись." Мічелл не може собі уявити щоб хтось міг відповісти в цій справі так: „Не можу цього зробити, бо це була б завелика пошана для мене".

Вносять законопроєкт про право для президента ставити „вето" проти частини законопроєкту

Вашингтон. — Республіканські сенатори з Ню Йорку — Кеннет Б. Кітінґ і Джекоб К. Джевітс разом із 6-ма іншими демократичними і республіканськими сенаторами вносять законопроєкт про право для Президента ставити „вето" проти окремих пунктів законопроєктів, які Президент вважатиме за шкідливі для країни. Коли б Конґрес ухвалив цей законопроєкт, то це була б нова поправка до Конституції, бо згідно з теперішньою конституцією президент може ставити „вето" проти цілого законопроєкту. Коли б вдалося ухвалити цю поправку, тоді можна б кожного року врятувати для державної скарбниці сотки мільйонів долярів. Сенатор Кітінґ заявив: „Ми дійсно мусимо дати в руки Президента всяку можливу зброю, якою він може користуватися, щоб тільки поробити потрібні редукції у федеральних видатках".

Міжнародний Монетарний фонд — за збільшення свого капіталу на $5 більйонів

Вашингтон. — Міжнародний Монетарний Фонд повідомив, що він погоджується на збільшення капіталу на більше як п'ять більйонів долярів, щоб із більшим успіхом могти задовольняти фінансові потреби держав вільного світу. Це збільшення капіталу вирішили ті країни-члени Міжнародного Монетарного Фонду, які мають уділів в ньому на більше як на 99 відсотків теперішнього уділового капіталу. Теперішній стан фонду виносить 9,211,000,000 дол., і він має бути збільшений до 14,325,000,000 дол. Більшість держав мусітимуть збільшити свої уділи на 50 відсотків. Західня Німеччина, Японія і Канада повинні збільшити свої уділи більше яка на 50%, а ЗДА теперішні уділи в сумі 2,750,000,000 дол. мають збільшити до 4,125,000,000 дол. Окремі держави, члени фонду, мусять дістати дозвіл на збільшення своїх уділів від своїх законодатних установ. Президент Айзенгавер вже вніс до Конґресу відповідний законопроєкт. Збільшення капіталу Міжнародного Монетарного Фонду буде важне аж тоді, коли до 15 вересня 1959 будуть ухвалені запропоновані збільшення принаймні на 75 відсотків цілої проєктованої суми.

Демократична Дорадча Рада закликає уряд „пробудити нарід"

Вашингтон. — Демократичний Дорадчий Комітет в окремій 22-сторінковій брошурі закликає республіканський уряд, щоб „пробудив нарід", бо інакше той уряд потвердить ствердження, що він „не є здібним бути сильним та що боїться нових ідей". Ця книжечка називається „Чому ми потребуємо союзників, і чому вони потребують нас, щоб зберегти вільний світ". В цій книжечці говориться: „Неминучим є обов'язок цієї країни бути провідником. Обов'язком уряду є пробудити нарід, сказати йому правду, повну і жорстоку та неприємну правду, і вказати спосіб дії". Цю брошурку укладав Демократичний Дорадчий Комітет, який складається з 30-ох членів, і які нараджувалися під проводом колишнього державного секретаря Діна Ачесона. Ця книжечка — це перша публікація з серії десятьох подібних видань, які плянує комітет видати, обговорюючи ідеї своєї політики, яка змагає до миру і безпеки. В теперішньому виданні переважають дві провідні думки: збірна сильна оборона вільного світу та потреба більше економічних угод із заприязненими державами.

Кастро заповідає програму свого режиму

Гавана, Кубинська Республіка. — Провідник кубинських збройних сил Фідель Кастро заповів на пресовій конференції програму свого уряду. До найважливіших пунктів цієї програми належать: 1. Загальні вибори в можливо найближчому часі. 2. Відкриття касина гри, але тільки для чужинців - туристів. 3. Широкі публічні роботи по цілій країні. 4. Створення сильної кубинської торговельної фльоти. Це по раз перший провідник кубинських повстанців виявив програму свого уряду. В цій програмі є ще й дальші пункти про реформу митних тариф, що може діткнути і ЗДА в торгівлі з Кубою. Кастро проєктує заснувати на спілку з іншими латинськими країнами спільну пресову аґенцію, щоб „вже раз покінчити з фальшуваннями чужих пресових аґенцій". Кастро плянує вислати до Канади 10 кубинців, щоб там вишколилися на поліцистів та пізніше зорганізували поліційні станиці на Кубі. В горах Сієрра Маестро плянує зорганізувати „місто шкіл" на обширі 1,000 акрів, яке було б фінансоване з того мастку, який сконфісковано Батісті та його прихильникам в сумі $20 мільйонів.

● **У Лондоні** панувала наприкінці минулого тижня найгірша за довгі роки мряка. В минулий четвер вполудне не видно було з будинку площі Парляменту вежі з славетнім дзвоном „Биґ Бен". Літаки, що летіли до Англії з Америки, скеровувано до Ірляндії, Франції і Західньої Німеччини. Припинено весь рух в Каналі і на Темзі. На вулицях Лондону стояло багато авт, залишених напризволяще, бо їх власники не хотіли рискувати життям,. Ідучи в густій, як молоко, мряці. Все життя в місті було здезорганізоване.

● **Членкині - республіканки** Палати Республіканців внесли законопроєкт, яким жінки за таку саму працю мали б діставати таку саму винагороду, що й чоловіки. Цей законопроєкт підписали 5 конґресменок на чолі з Флоренс Д. Дваєр із Ню Джерзі.

Швайцарія знову відмовила жінкам права голосування

Женева. — у плебісциті з минулої неділі 1 лютого ц. р., в якому взяли участь всі повнолітні чоловіки, відкинено додаток до швайцарської конституції, прийнятий швайцарським федеральним парляментом, який змінював конституцію в такому напрямку, що надав активне і пасивне виборче право також жінкам. Цю конституційну зміну відкинуто 654,924 чоловічими голосами проти 323,307 голосів, при чому голосувало понад 66% управнених, себто дуже великий відсоток. Від 1919 року відбулось у Швайцарії вже 25 плебісцитів в цій справі і за кожним разом чоловіки відмовляли жінкам повне політичне зрівнання. Цим разом все ж жінки віднесли частинну перемогу бо на 22 кантони — у трьох пів-автономних кантонах більшість заявилась за жіночими виборчими правами. Всі ці три кантони — французькі. Із них у кантоні Во жінки негайно матимуть право участи в місцевих самоуправних виборах, а в двох інших — Нешателю і Женеви — має бути переведена зміна в кантонському законодавстві по лінії недільних виборчих вислідів Лідерки швайцарського жіночого еманципаційного руху вважають, що тепер перелامано льоди і що за трьома кантонами небавком підуть і інші. Швайцарія є одинокою в Европі країною, де жінки не мають повних політично-громадянських прав, головно тому, що деякі жіночі консервативні організації також противляться реформі, лякаючись від послаблення родинного життя з прикрими наслідками головно саме для жінок.

В Еспанії зростає внутрішня опозиція

Мадрид. — В Еспанії сталась дуже поважна подія: група ліберальних еспанських діячів центро - правого напрямку проголосила створення нової політичної партії під назвою Еспанська Унія з виразним опозиційним підходом до теперішнього режиму генерала Франка. Сталось це в минулий четвер на бенкеті в одному з центральних готелів Мадриду, в приявності коло ста високих старшин армії, адвокатів, фінансістів і професорів. Центральну політичну промову, з гострою критикою режиму, виголосив багатий промисловець Иоакін Сатрустеґу Фернандез, який просто закинув режимові генерала Франка, що він прийшов до влади нелеґально і силою вдержується при владі. Ця подія тим знаменніша, що в Еспанії заборонені всі політичні партії за вийнятком урядової Фаланґи та що цим разом опозиція проявилась не збоку анархістів, лівих соціял-демократів, лівих християнських демократів чи інших груп, відомих з свого критицизму, якщо не явної ворожости, супроти режиму, а збоку поміркованих, консервативних кіл промисловців, інтелектуалів та навіть — старшинського корпусу. Не є виключене, що уряд зареаґує репресіями, які проте у таких справах ніколи не вирішують проблеми.

Виборчі висліди з 1958 року свідчать про нечувану поразку республіканців

Вашинтон. — Студіювання офіційних виборчих вислідів з листопада 1958 року свідчить про те, що республіканці матимуть великі труднощі при виборах в листопаді 1960 року, в яких президент Айзенгавер вже не буде кандидувати. Минулого року республіканці втратили 47 місць в Палаті Репрезентантів, але якби вони були не дістали ще 5% голосів в деяких виборчих районах, то вони були б втратили ще дальших 61 місце. І так 9 ріспубліканських конґресменів перемогли більшістю меншою від одного відсотка; 9 більшістю меншою від двох відсотків; 17 дістали більшість меншу від 3-ох%, 15 мали меншу як 4-відсоткову більшість, а 11 меншу як 5-відсоткову більшість. У всіх 49 стейтах ЗДА демократи здобули були на 5,877,311 голосів більше від республіканців. В 1956 р. республіканці виграли були президентські вибори, бо кандидував президент Айзенгавер, який мав більшість 19 мільйонів. З цього виходить, що республіканці без Айзенгавера в 1960 році матимуть велику трудність виграти вибори, до яких вони вже тепер приготовляються. В 1958 році вибрано 283 демократ. конґресменів і 153 республіканських. Демократичні кандидати дістали 25,641,104 голоси, а республіканські 19,763,773.

В Ізраїлі зростають радикальні протиарабські настрої

Єрусалим. — Жидівські газети в Ізраїлі здебільша прийняли настільки гострий тон супроти арабів, що деякі з них просто закликають уряд перейти до військової „каральної" акції проти Сирії, що становить тепер частину З'єдиненої Арабської Республіки. Безпосереднім поштовом до зрадикалізування настроїв стало безплідне засідання Ради Безпеки Об'єднаних Націй з минулотижневої п'ятниці, скликане на домагання Ізраїлю у зв'язку з останніми прикордонними інцидентами. Ізраїль вніс скаргу за застрелення стрілами з-поза сирійського кордону пастиря 23 січня ц. р., який пильнував овець на території Ізраїлю. У скарзі наведено й інші подібні випадки. Жидівські газети наводять коло 20 подібних „інцидентів", які сталися від грудня мин. року. Вони домагаються від уряду „взяти справедливість у власні руки" та „відповісти зрозумілою мовою" партизанам з-поза кордону. На гострорадикальний тон газет впливає також та обставина, що в цьому році відбудуться в Ізраїлі загальні вибори.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ЙОНҐСТАВН, Огайо. — Від. 230 св. І. Хрестителя, подає до відома всім своїм членам, що Місячні збори відбуваються кожного місяця — в другу неділю, по першім — у своїй домівці 914 Franklin Ave., в год. 3:00 по пол. Проситься всіх членів приходити на збори та плятити свої вкладки. — Склад Управи на 1959 р.: М. Мушинський, голова; М. Мартинишин, заст. голови; П. Ліщак, секр.; І. Вішка, заст. секр.; О. Рибалт, секр. Клюбу; М. Ворожбит, касир Клюбу; Контр. Комісія — К. Бульван, П. Гулич, І. Ліщак.

ВІЛКС БЕРІ, Па. — Б-во св. І. Хрестителя, Відд. 223, повідомляє всіх членів, що Збори відбудуться в неділю, 8-го лютого 1959 р., в парохіяльній залі, зараз по Службі Божій. Проситься членів прийти на час. маємо важливі справи до полагодження. — Управа.

ЧЕСТЕР, Па. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 388, повідомляє своїх членкинь і членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 8-го лютого 1959 р., в год. 1:30 по пол., в УНДомі — 4 Ворд вул. Проситься всіх прибути на збори. В ході нарад у деяких справах, кожний член може висказати свою думку. По зборах члени можуть вплачувати свої річні, піврічні та місячні вкладки. — о. О. Мицик, предс.; В. Паньків, кас.; Є. Воловняк, секр.

Посмертні Згадки

Антін БАБІЙ — довголітній член Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 367 УНСоюзу в Рочестері, Н. Й., помер 16-го січня 1959 р., на 73-му році життя. Покійний народ. в с. Мостисце, пов. Калуш, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Анастасію, 3 синів, Василя, Миколу і Михайла, 2 доньки, Анну і Катерину, одного брата, Михайла і 3 сестри в краю. Покійний вступив до Т-ва в 1919 р. і від початку працював для добра Т-ва, бувши предсідником через 8 років, контрольором багато разів а також делеґатом на конвенцію УНСоюзу. Похорон відбувся 20-го січня, із пох. заведення до церкви св. Иосафата, опісля на цвинтар Голі Сепульхре, при участи Родини, Знайомих і Членів Т-ва. УНСоюзу і Т-во втратило доброго і щирого приятеля. — В. Н. П.

В. Попович

ПЕТРО ФЕРКАЛЮК, довголітній член Т-ва „Вільна Україна", Відд. 139 УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., помер, по короткій а тяжкій недузі, 22-го січня 1959 р. Покійний нар. в селі Гвоздець, пов. Коломия, Зах. Україна, був примірним батьком своєї Родини. Полишив у смутку дружину Юлію, 3 синів, Едварда, Бруно і Честера, 2 доньки Адельку і Елінy, 2 зятів, 3 невістки та 11 внуків. Похорон відбувся 26-го січня 1959 р., з пох. заведення до церкви св. Симона, а опісля на цвинтар Резорекшен. — В. Н. П.

Д. Кошіль, секр.

Микола НАВЛУЦЬКИЙ, довголітній член Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 367 УНСоюзу в Рочестері, Н. Й., помер дня 16-го січня 1959 р., на 64-му році життя. Покійний народився в селі Торки, пов. Перемишль, Західня Україна. Полишив у смутку дружину Марію, 2 братів, Данила в Індіяні і Семена у краю, 3 сестри, Ксеню у Ню Йорку, Єву у Канаді і Розалію у краю. Покійний завжди брав активну участь у всіх громадських справах. Похорон відбувся 21-го січня 1959 р., із пох. заведення в Іст Рочестері, опісля на цвинтар Вайт Гейвен, при участи Родини, Знайомих і Членів Т-ва. В. Н. П.

В. Попович

● РОЗШУКИ ●

Ольга Пухальська, донька Василя ФНУЦЬКОГО, який жив у Вінніпеґу, просить Односельчан села Сарафинці, пов. Городенка, подати адресу мого батька. Моя адреса:
Ольга ПУХАЛЬСЬКА
213 BCH, 27 Street
Far Rockaway, L. I., N. Y.

Пошукую
Олексу ЗАСЛАВСЬКОГО, з Павелча, пов. Станиславів
і Раїка ОЛІЯРА, з Андрухова, пов. Сянік, у родинній справі.
Antin HORBULEWYCZ
72 East 7th Street
New York 3, N. Y.

ТАРАН, ч. 4204. Зловлений!

Тарзан видав швидко короткі накази. Негайно Нему та інші розступилися, щоб оточити здобич... Могутній тантор був у пастці!

Тварина стояла нерухомо, тимчасово збентежена... а в тій хвилині люди зі шнурами почали діяти!